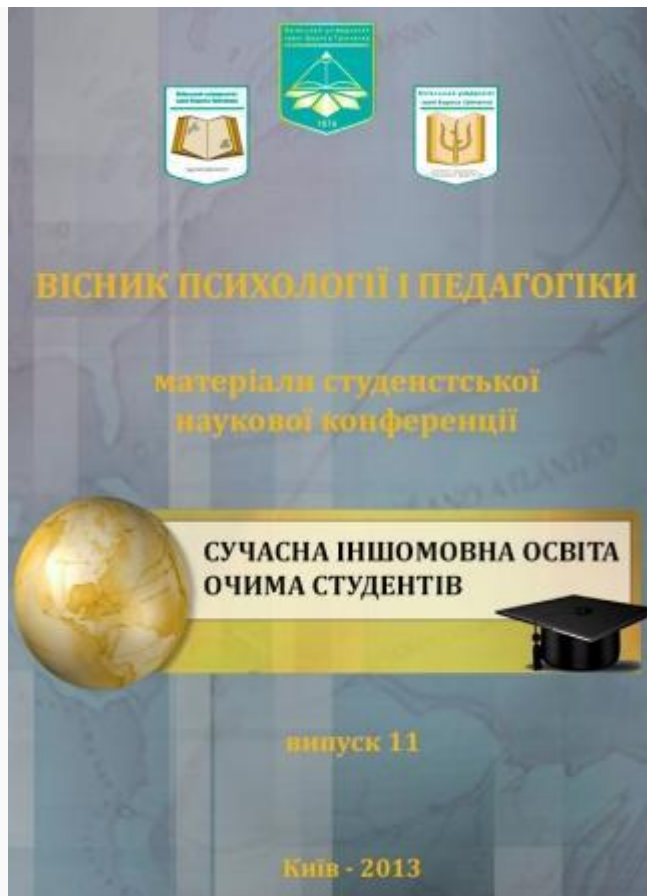

ВІСНИК ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ [Електронний ресурс]: Збірник матеріалів Студентської наукової конференції "Сучасна іншомовна освіта очима студентів" (28 лютого 2013 р., м.Київ) / Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка. – Випуск 11. – К., 2013. – Режим доступу до збірника : http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._-_Випуск_11

Рекомендовано до видання Вченою радою
Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
(Протокол № __ від _____ 2013р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Безпалько Ольга Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка (головний редактор);

Беленька Ганна Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи, завідувач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Іванов Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки Московського гуманітарного педагогічного інституту;

Побірченко Неля Антонівна, доктор психологічних наук, Провідний науковий співробітник НДЛ освітології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Сергеєнкова Оксана Павлівна, доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедру загальної, вікової та педагогічної психології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Чернобровкін Володимир Миколайович, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедру психології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка;

Бакланов Костянтин Володимирович, кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної педагогіки Московського гуманітарного педагогічного інституту;

Веретенко Тетяна Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедру соціальної педагогіки та корекційної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка;

Прокопович Євгеній Михайлович, кандидат медичних наук, доцент кафедри практичної психології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Юрченко Віктор Іванович, кандидат психологічних наук, доцент, директор Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка (головний редактор);

Мартиненко Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедру початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Котенко Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Гріньова Ольга Михайлівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

© Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, 2013

© <http://www.psyh.kiev.ua>, 2013

**Запрошуємо Вас презентувати науковій Інтернетспільноті свої пошукові доробки
Вимоги до оформлення статті**

ЗМІСТ

Передмова

Бобровник Ю.О. Шляхи реалізації когнітивно-комунікативного підходу навчання ІМ молодших школярів

Вайландт Н.О. Особливості професійного іміджу майбутнього вчителя іноземної мови у початковій школі

В'юнник В.О. Сучасні методи навчання дітей дошкільного віку іншомовного спілкування: від теорії до практики

Гарбуз М.В. Формування навичок діалогічного мовлення учнів початкової школи на заняттях з англійської мови

Головатенко Т.Ю. Використання англійського фольклору в інтерактивному навчанні іноземної мови молодших школярів

Дениско С.М. Лінгво-методичні чинники активізації мовленнєвої діяльності студентів на заняттях з ІМ

Дмитрук О.П. Використання smart-дошки на уроках англійської мови в початковій школі

Єременко І.І. Автентичні тексти як ефективний засіб формування іншомовної особистості студента

Заворотна О.І. Іншомовна компетентність студента багатoproфільного університету як умова становлення його лідерських якостей

Замишляк К.В. Комунікативний аспект виховання гуманності майбутнього вчителя початкової школи

Ковальова В.В. Сучасні педагогічні технології навчання іноземної мови у початковій школі

Колот К.В. Роль дистанційної форми навчання у розвитку іншомовної комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкової школи

Лабунець Ю.О. Самоосвіта в контексті становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови

Лавриненко Д.Г. Особливості проведення позакласних заходів у початковій школі

Лещенко В.В. Формування країнознавчої та лінгвокраїнознавчої компетенцій на заняттях «Практичний курс іноземної мови» у немовних ВНЗ

Майданіченко В.А. Світові тенденції розвитку іншомовної педагогічної освіти

Олійник О.В. Уживання вигуків та вигуківих фразеологізмів у сучасній англійській мові

Пасічник Н.С. Індивідуалізація навчання іноземних мов у вищих педагогічних закладах

Підгорець А.В. Культура мовлення та молодіжний сленг (на матеріалі англійської мови) як засіб відображення світогляду особистості

Праведна А.В. Особливості лінгвістичної ситуації в американському штаті Каліфорнія: лексичний аспект

Рой Т.М. Система застосування тренінгів іншомовної комунікативності у професійній підготовці майбутнього вчителя початкових класів

Сажин М.М. Розвиток толерантності до інших культур і народів засобами іноземної мови

Сидоренко А.М. Використання методу проєктів на уроках англійської мови в початковій школі

Соболевська П.Я. Використання метафор англійської мови під час формування лексичних навичок

Терещенко К.В. Навчальні ігри як метод підвищення ефективності навчання англійської мови на початковому етапі

Тимошенко Т.І. Лексичні особливості англійського молодіжного сленгу(на прикладі неформальних висловлювань американських студентів)

Удод Т.Г. Формування іншомовних орфографічних навичок молодших школярів: тенденції та інновації

Шелест Н.О. Формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів немовних спеціальностей

Hubar N.V. Strategies for future primary school teachers' listening skills developing

Ivanova I.V. The use of a multimedia presentation at the primary school lessons of English

Kolesnikova A.O. The influence of the borrowings from contemporary languages on the development of new English

Levchenko N.V. Assimilation as a process of modification of speech sounds in English

Pluzhnyk I.V. The approaches to English study of immigrants in primary school in the United States of America

Protasova A.V. Onomatopoeia as one of the instrumental types of phonetic stylistic devices

Rusova Y.V. The ways of improving future primary school teachers' English speaking skills

Smyrnova O.M. Alliteration and assonance as phonetic stylistic devices in the context of the future primary school teachers'linguo-stylistic competence formation

Tovkach O.V. The problem of forming and developing English vocabulary of future primary school teachers

Vysotska A.I. The use of verses, games, and problem-solving activities in English grammar teaching of primary school students

Vysotska M.I. Songs as a valuable pedagogical tool in teaching English of primary school students

Zayets O.S. The synonymous phenomenon in English phraseology

Головатенко Т.Ю. Використання англійського фольклору в інтерактивному навчанні іноземної мови молодших школярів

Головатенко Тетяна Юріївна – студентка Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, напрям підготовки «Початкова освіта», кафедра іноземних мов і методик їх навчання Київського університету імені Бориса Грінченка

У статті розкрито роль англійського фольклору як дидактичного матеріалу для уроків іноземної мови; визначено можливі шляхи впровадження англійського фольклору та інтерактивних технологій у навчанні іноземної мови молодших школярів з метою формування соціокультурної компетенції; визначено основні засади використання фольклору та інтерактивних технологій, що сприяють підвищенню мотивації учнів до вивчення іноземної мови.

Ключові слова: англійський фольклор, інтерактивні технології, соціокультурна компетенція, малі жанри фольклору, молодші школярі, мотивація.

В статье кратко рассмотрена роль английского фольклора как дидактического материала для уроков иностранного языка; определены возможные пути внедрения английского фольклора и интерактивных технологий в обучение иностранному языку младших школьников с целью формирования социокультурной компетенции; определены фундаментальные основы использования фольклора и интерактивных технологий, которые способствуют повышению мотивации учащихся к изучению иностранного языка.

Ключевые слова: английский фольклор, интерактивные технологии, социокультурная компетенция, малые жанры фольклора, младшие школьники, мотивация.

The article explores the role of English folklore as a didactic material; defines possible ways of inculcation English folklore and interactive technologies in teaching English and the sociocultural competence formation; defines the main principles of English folklore and interactive technologies using to motivate pupils.

Key words: English folklore, interactive technologies, sociocultural competence, light genres of folklore, primary school students, motivation.

Постановка проблеми

На сучасному етапі розвитку методики навчання англійської мови важливо використовувати передовий досвід вітчизняних та зарубіжних учителів і методистів. Усе більшу увагу педагогів завойовує впровадження інтерактивних технологій у навчання іноземної мови (ІМ).

Відповідно до вимог Державного стандарту початкової загальної освіти, ухваленого Постановою Кабінету Міністрів від 20 квітня 2011 року № 462 [5], значну роль у навчанні учнів початкової школи ІМ відведено формуванню соціокультурної компетенції та особистісно-зорієнтованому підходу. Отож, поєднуючи вимоги прогресу та науки, постає проблема поєднання інтерактивних технологій зі знаннями про Англію. Одним із можливих варіантів такого поєднання є, на наш погляд, інтерактивне навчання з використанням англійського фольклору.

Аналіз досліджень

Наша стаття має два головні стрижні – фольклор та інтерактивні технології. Проблемам впровадження інтерактивних технологій в теорію та практику навчання молодших школярів присвятили свої роботи як вітчизняні, так і зарубіжні дослідники (К.О. Балаханов, М.В. Кларин, О. І. Пометун, С. Read та ін.).

Окремим аспектам використання фольклорного матеріалу в навчальному процесі з ІМ присвячено роботи О.В. Ткачик, С.В. Волкової, К.В. Балабухи.

При цьому, аналіз наукових джерел дозволяє стверджувати, що питання використання англійського фольклору з метою формування соціокультурної компетенції учнів початкової школи висвітлено недостатньо.

Наша стаття опирається на дослідження, проведені С. Read – «Інтерактивне навчання на матеріалі римівок та пісень» [2, с. 182-211]; С. Ю. Ніколаєвої – «Соціокультурна компетенція, її складові та роль у навчанні іноземної мови» [4, с. 30].

Постановка мети дослідження

Як засвідчив аналіз методичної та науково-педагогічної літератури, питання використання англійського фольклору в інтерактивному навчанні ІМ не набуло широкого обговорення. Це стає на перешкоді ефективному залученню учнів початкової школи до соціокультурного середовища уроку ІМ.

Зокрема, маловивченими є організаційні та методичні аспекти використання та поєднання фольклору та інтерактивних технологій. Приділяється недостатньо уваги формуванню соціокультурної компетенції молодших школярів на основі автентичного фонетичного та літературного матеріалу.

Метою статті є дослідження інтерактивного навчання іноземної мови молодших школярів і можливих шляхів упровадження малих жанрів англійського фольклору в навчальний процес з іноземної мови у початковій школі з метою формування соціокультурної компетенції суб'єктів навчання.

Виклад основного матеріалу

У процесі вивчення ІМ у старшій школі, важливу роль відіграє соціокультурна компетенція. Тому, в початковій школі вчитель ІМ має закласти міцну основу для подальшого її формування. Цього вимагає і принцип наступності в навчанні учнів.

Соціокультурна компетенція (СКК) – це «знання культурних особливостей носіїв мови, їхніх звичок, традицій, норм поведінки й етикету та вміння розуміти комунікативну поведінку носіїв ІМ й адекватно використовувати набуті знання у процесі спілкування, залишаючись при цьому носієм іншої культури» [4, с. 30].

За С. Ніколаєвою, СКК складається з країнознавчої та лінгвокраїнознавчої компетенцій, де країнознавча компетенція – це знання про культуру країни, мова якої вивчається (знання історії, географії, особливостей побуту, традицій та звичаїв країни), а лінгвокраїнознавча компетенція передбачає сформованість в учнів цілісної системи уявлень про національно-культурні особливості країни, що дозволяє асоціювати з мовною одиницею ту саму інформацію, що й носій мови, і досягати у такий спосіб повноцінної комунікації [6, с. 43].

Для формування СКК вчитель може використовувати англійський фольклор. При цьому, відібраний учителем матеріал має аналізуватися двояко: з урахуванням лінгвістичного та змістового (культурного, історичного, звичаєвого) аспектів.

Фольклорний матеріал, з метою ефективного використання, має, на наш погляд, обмежуватися малими жанрами: прислів'ями та приказками, скоромовками, віршами та піснями Матінки Гуски. Цей матеріал відображає історію, звичаї та культуру англійців у достатній мірі для учнів початкової школи.

Для ефективної роботи з фольклорним матеріалом, пропонуємо вчителю початкової школи застосувати інтерактивні технології.

Під інтерактивними технологіями ми розуміємо таку форму організації навчального процесу, яка забезпечить постійну, активну та одночасну взаємодію за схемою «учень-учень» та «учень-вчитель».

Ця технологія навчання ґрунтується на дослідженні Національного тренінгового центру (штат Меріленд, США), що отримало назву «Піраміда навчання». Середньостатистичні дані демонструють, що найменших результатів можна досягти за умов пасивного навчання (лекція – 5%, читання – 10%), а найбільших – інтерактивного (дискусійні групи – 50%, практика через дію – 75%, навчання інших або застосування знань одразу – 90%) [3].

Отже, ми з'ясували ключові поняття та наблизилися до основної проблеми: «Як поєднати інтерактивну технологію та фольклор у навчанні іноземної мови молодших школярів?»

У процесі навчання фонетичного матеріалу, вчитель опирається на порівняння з рідною мовою (фонемі близького ряду), імітацію (інтонація) та аналіз артикуляції (фонемі подібного та далекого ряду). На наш погляд, ефективним є використання скоромовок для відпрацювання фонетичних умінь. При цьому, молодших учнів варто ознайомити з інтонаційними знаками, що значно полегшить засвоєння автентичної інтонації. Для презентації певного звуку, вчитель може обрати відповідну скоромовку та коротку розповідь про Англію на тему цієї скоромовки. Для автоматизації вимови вчитель може використати рецептивну вправу «Мозковий штурм», де учням буде запропоновано прослухати ряд слів та записати, скільки разів вони почули певний звук. Для подальшої автоматизації звуку можна використати репродуктивну вправу «Мікрофон», у якій учням пропонується скласти речення, вживши якомога більше слів із певним звуком, а отримавши мікрофон – назвати. З метою повторення фонетичного матеріалу можна використати фонетичну таблицю та інтерактивні вправи, запропоновані Nicola Meldrum у статті "Young learners and the phonemic chart".

У процесі навчання учнів аудіюванню, вчитель може використати вправи для вибіркового, загального та комбінованого сприймання.

Для вибіркового сприйняття на рівні фрази пропонуємо вчителю обрати вправу «Робота в парах», що пропонує учням прослухати римівку та назвати прийменники, які вони почули. Після цього вчитель може запропонувати учням розповідь про історію, що криється за цією римівкою. Для сприймання на рівні понадфразового розуміння радимо обрати вправу «Загальне коло», що пропонує учням прослухати римівку, обговорити між собою та сказати, що могло стати поштовхом до її створення. Опісля, вчитель розповість про реальні події, що стояли за цією римівкою. Для сприймання на рівні тексту радимо обрати вправу «Мозковий штурм», завдання якої пропонує учням прослухати вірш чи його частину (на вибір вчителя) та на основі його аналізу сказати, що відбуватиметься далі. Після цього, радимо вчителю використати розповідь про реальну подію в історії Англії, пов'язану з віршем.

У процесі навчання молодших учнів читанню, дидактичним матеріалом на уроці пропонуємо вчителю обирати 1-2 зразки фольклору з Nursery Rhymes [1], де вказана їхня історія та походження. При цьому, вчитель може відпрацювати вимову учнів, ознайомити з історією Англії та працювати над формуванням соціокультурної компетенції молодших школярів.

Ми радимо вчителю не забувати про використання римівок та пісень під час фізкультхвилинок. Це забезпечить не лише фізичну активність учнів, а й поповнить їхні знання історичними відомостями.

Таким чином, орієнтація вчителя на використання інтерактивних технологій та англійського фольклору залишає значний простір для педагогічної творчості вчителя початкової школи.

Висновок

Отже, результати проведеного нами дослідження та власний досвід використання фольклорного матеріалу в поєднанні з інтерактивними технологіями під час виробничої практики у початкових класах загальноосвітньої школи, дають нам підстави вважати, що запропоновані вище принципи та технології організації навчання учнів підвищують мотивацію школярів до вивчення ІМ; вони є важливим чинником у формуванні СКК учня. Як засвідчила практика, використання інтерактивних технологій та фольклорного матеріалу забезпечить високу щільність та ефективність уроку ІМ у початковій школі.

Формування СКК є важливим завданням у навчанні молодших школярів. Її сформованість дає можливість учням не лише поглиблювати знання з ІМ, а й ефективно взаємодіяти на комунікативному рівні.

У процесі відбору фольклорного матеріалу, вчитель має ретельно підготувати план-конспект уроку, з врахуванням фольклорної складової та інтерактивних завдань. Особливу увагу вчитель має приділити системності роботи з фольклорним матеріалом. Це сприятиме свідомому підходу учнів до вивчення англійського фольклору.

Перспективи подальших розвідок ми вбачаємо в дослідженні проблем класифікації фольклору за місцем у навчальному процесі та у дослідженні використання комп'ютерних технологій у навчанні учнів англійського фольклору.

Список використаних джерел

---

1. Англо-русский терминологический справочник по методике преподавания иностранных языков: Справочник / И. Л. Колесникова, А. О. Долгина. – СПб.: Рус.-Балт. информ. Центр «Блиц», 2001. – 224 с.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / [Ніколаєва С. Ю., Бігич О. Б., Бражник Н. О. та ін.] – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
4. Carol Read. 500 Activities for the Primary Classroom / Read Carol. – Thailand: Macmillan, 2007. – 320 р.
5. L. Veremchuk. Interactive learning / L. Veremchuk // English. – 2012. – №6(582). – Рр. 18 – 19.
6. Nursery Rhymes, Lyrics, Origins and History. Режим доступу: <http://www.rhymes.org.uk/index.htm>